

Drama horolezců. Na Manáslu zachraňovali kolegy

PLZEŇ Nepříjemný závěr měl pro české horolezce pokus o výstup na osmou nejvyšší horu světa Manáslu. Šestice Čechů, v níž byl i Plzeňan Jan „Tráva“ Trávníček se svou přítelkyní Mirkou Jirkovou, přišla do čtvrtého výškového tábora, kde pomáhala zachraňovat Rakušana a Francouze. Oba po výstupu na vrchol trpěli akutní výškovou nemocí, Rakušan přes veškerou snahu během noci zemřel.

„Víme, že jsme udělali to nejlepší, co jsme mohli. Víc nad tím přemýšlet nemůžeme,“ líčí Trávníček, jak se s touto zkušeností sám v sobě vyrovnává.

Češi do posledního výškového tábora přicházeli v pátek 2. října s vidinou toho, že se druhý den ráno pokusí o výstup na vrchol. Počasí se mělo od dalšího dne podle předpovědi výrazně zhoršit. Trávníček, který šel s Mirkou rovnou z druhého tábora, byl posledním ze skupiny. A když přicházel, viděl, jak se zbytek snaží postarat o Rakušana a

Jan Trávníček

Francouze. Ač se nejednalo o žádné začátečníky, příznaky výškové nemoci byly naprosto jasné. Jan Trávníček poprvé viděl, jak se projevuje takhle vážný edém mozku. „Veliká únava. Špatná koordinace. Obrovské bolesti hlavy. Vázla komunikace,“ jmenuje Trávníček příznaky, které dvojice měla.

V táboře byly v tu dobu ještě dva stany. V jednom šéf německé expedice se Šerpou, v druhém další dva klienti. Trávníčka mrzí, že nikdo z nich se do pomoci nezapojoval, i když je o to žádali. Nikdo nevyšlehl ze stanu, aby třeba jen pomohl se s Rakušanem domluvit. Anglicky už to totiž příliš nešlo. Navíc jak se později ukázalo, měla tato skupina s sebou dvě kyslíkové bomby...

Češi se rozhodli dvojici podat injekcí lék proti výškové nemoci Dexamethason a poté muže nabádali, ať se pokusí sestoupit do třetího výškového tábora. „Po injekci se jejich stav hodně zlepšil. A u výškové nemoci platí, že zpravidla při sestupu příznaky velmi rychle odezní,“ vysvětluje Trávníček a dodává, že sami dvojici doprovodit nemohli. Tak brzy po výstupu do výšky 7400 metrů síly chyběly i jim. Pokud by

se na sestup vydali, ohrozili by tím i sebe. „Přes satelitní telefon jsme dali vědět agentuře Seven Summits, která mužům zajišťovala povolení a servis,“ doplňuje Jan Trávníček. Kontakt zprostředkoval další Čech, v té době v základním táboře. Poslali mu jen SMS, protože baterie se velmi rychle vybíjí.

Odpověď žádná. A navíc o něco později našli Češi dvojici zpět před

jejich stanem. V daleko horším stavu. „Nebyli schopni si rozepnout ani přezku na batohu. Museli jsme jim batohy i mačky sundat a dostat je do stanu a do spacáků,“ líčí Trávníček.

Ráno se bohužel ukázalo, že Rakušan noc nepřežil. Češi volali satelitním telefonem o pomoc, podle informací agentury to ale vypadalo, že žádný Šerpa nebude moci přijít. Francouz se mezitím probudil

vedle mrtvého kolegy a to ho donutilo vylézt. Doslova upadl do stanu Němcům. Tam byli v té době jen dva klienti a záhadně našli kyslíkovou lahev, kterou Francouz okamžitě dostal. S tou druhou vyrazil na vrchol vedoucí německé expedice, který je, jak Češi zjistili, navíc záchranář. Francouz i přesto zůstal v poměrně špatném stavu, přesunu do třetího výškového tábora, kde může přistát helikoptéra, sám určitě nebyl schopen.

Zlom nastal, když do tábora dorazil Šerpa z třetího výškového tábora vyslaný agenturou a přinesl s sebou další kyslík. „Lahev s velkým průtokem Francouze během půl hodiny zázračně postavila na nohy,“ říká Jan Trávníček. I když Češi Francouze se Šerpou při sestupu jistili, zvládl to muž sám. Z třetího tábora jej pak transportovala helikoptéra.

Pocity, které v sobě česká expedice má, se těžko popisují. Honí se jim hlavou, proč se kyslíkové lahve nenašly už během večera a hlavně proč alespoň někdo nevyšlehl ze stanu. „Dá se ještě pochopit, že kyslík pro své klienty nebude chtít vedoucí expedice dát nikomu jinému, na-

víc pokud by jim třeba bylo špatně. Ale že vůbec nevyšlehl ze stanu?“ zamýšlí se Trávníček. Když se později s Němcem setkal, hájil se prý tím, že prosby o pomoc neslyšel, protože poslouchal hudbu.

Ještě více se plzeňský horolezec pozastavuje nad chováním dvojice mužů. Výškovou nemoc na sobě každý zkušený horolezec pozná a jejím projevům zamezí tím, že začne okamžitě sestupovat. Je jasné, že právě tohle muži neudělali. „Tímhle chováním ohrozili i ostatní,“ pozastavuje se Trávníček a jedním dechem dodává, že nejde o to, že z pokusu o výstup nakonec sešlo. Priority vidí jinde.

Od vylétu do vysokých hor jej ani nepříjemná zkušenost neodradí, chce si z toho vzít poučení. Například zvažuje, že s sebou začne vozit kyslíkovou bombu pro záchranné účely. I přesto, že komplet váží pět kilo a on při balení zvažuje každých sto gramů. Už za rok chce vyrazit na šestou nejvyšší horu světa - Čo Oju. Opět se svou přítelkyní a mimo jiné i s nevidomým Janem Říhou, o něhož by se měli starat společně s Davidem Knillem.

— **Barbora Němcová**

Česká stopa Vlajka pod himálajskými vrcholy. Foto: Archiv J. Trávníčka